

ВИВЧЕННЯ ЛІПОФІЛЬНОЇ ФРАКЦІЇ *DRACOSERPHALUM MOLDAVICA* L.

Гонтова Т.М., Гапоненко В.П., Левашова О.Л.*

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

*Національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. На сьогоднішній день представники родини глухокропивні (*Lamiaceae* L.) викликають особливий інтерес науковців. До таких рослин можна віднести змієголовник молдавський (*Dracoserphalum moldavica* L.). Це однорічна ефіроолійна лікарська рослина родини глухокропивні, яка широко використовується у народній медицині різних країн. В Україні ця рослина поширюється в культурі у південних областях як медоносна та декоративна. За літературними даними, трава *Dracoserphalum moldavica* виявляє протизапальні, в'язучі, спазмолітичні, антимікробні та ранозагоювальні властивості [1, 2].

Метою наших досліджень було вивчення ліпофільної фракції змієголовника молдавського, заготовленого в Україні.

Матеріали та методи. Подрібнену траву змієголовника молдавського екстрагували 80 % етиловим спиртом. Отриманий спиртовий екстракт упарювали до водного залишку, який послідовно обробляли хлороформом.

Ідентифікацію сполук проводили методами ПХ та ТСХ у різних системах розчинників. Речовини хлороформної фракції розділяли на колонці силікагелю, елюент – петролейний ефір. Розділення сполук контролювали хроматографічними методами в системах розчинників хлороформ-етиловий спирт (9:1), петролейний ефір-бензол (4:1). Хроматограми обробляли парами аміаку, 5 % розчином лугу та дивилися в УФ-світлі до та після обробки.

Результати та їх обговорення. Для ідентифікації кумаринів вивчали хлороформну фракцію трави змієголовника молдавського. При хроматографуванні ліпофільної фракції спостерігали наявність не менш 6 речовин, які при обробці розчином лугу в УФ-світлі забарвлювались у яскраво-блакитний та блакитно-зелений колір. Хроматографування зі стандартними зразками та відповідні значення *R_f* дозволили віднести 3 речовини до умбеліферону, скополетину та герніарину відповідно. За допомогою колонкової хроматографії на силікагелі було виділено та ідентифіковано умбеліферон (C₉H₆O₃, темп. топл. 228-230⁰C), скополетин (C₁₀H₈O₄, темп. топл. 202-204⁰C), герніарин (C₁₀H₈O₃, темп. топл. 117-118⁰C).

Отримані результати можуть бути використанні при створенні лікарських засобів з трави змієголовника молдавського.

Список літератури:

1. Шанайда М. І. Пасемків Ю. А., Корабльова О. А. Аналіз компонентного складу ефірних олій двох форм *Dracoserphalum moldavica* L. *Медична хімія*. 2010. № 2 (43). С. 118–123.
2. Hanna H. Chemical and biological evaluation of the essential oil of Egyptian moldavian balm (*Dracoserphalum moldavica* L.). *International Journal of Integrative Biology*. 2008. V. 3, № 3. P. 202–208.